

Ai đưa ta qua sông

by Zen

Một ngày nọ, chàng thanh niên mang tay nải lên kinh thi. Trên đường, anh gặp một con sông, tuy không rộng nhưng sâu và cần dò mới qua được. Anh kiên nhẫn ngồi đợi cùng bao người buôn thúng bán mẹt khác vì sau hơn 1 canh giờ, chủ dò mới tới. Mọi người lên dò, chủ dò sắp xếp, bố trí chỗ ngồi cũng như hàng hóa để dò được cân bằng.

Đò nhẹ nhàng rẽ sóng êm ru trên mặt sông. Trong chiếc thúng của một người phụ nữ có cái giỏ nhỏ đựng những con lươn. Không biết vì sao mà chúng chui ra khỏi cái giỏ bị đổ. Quan sát mọi người một lượt, chàng trai hướng mắt về cái thúng. Anh nhìn thấy những con vật đang trườn bò nhưng nhúc nhúc như muốn thoát ra khỏi thúng. Bất giác, giật mình sợ hãi anh nháy cẳng lên khiến mọi người cũng giật mình theo. Chiếc thuyền chòng chành. Chủ thuyền la lớn bảo mọi người bình tĩnh. Người thanh niên nháy vội ra góc dò, bước đà quá nhanh khiến anh ta không giữ nổi thăng bằng và rồi, ngã xuống sông. Đò lắc lư mạnh, chủ dò yêu cầu mọi người ngồi im, giữ nguyên vị trí. Rồi ông chìa mái chèo ra, để người thanh niên bám lấy và kéo vào mép thuyền khi anh ta đang ra sức tự cứu lấy mình vì không biết bơi. Lên dò, anh ta nhìn lại, thấy người phụ nữ làng chài ấy đang tóm mấy con lươn bỏ vào giỏ và úp lại. Anh ta thở phào.

Mọi thứ trên thuyền yên bình lại và trở nên âm ỉ cho tới khi hai người đàn ông trong đám tải hàng cãi nhau về vụ đánh bạc đêm qua. Người này trách mắng người kia ăn gian. Thế rồi, họ túm lấy nhau mà đánh khiến đò nghiêng ngả. Chủ đò nạt họ lên bờ giải quyết. Họ không nghe. Những người còn lại trong hội cố gắng can ngăn và tách họ ra. Chàng trai thấy chủ đò vẫn lặng yên quan sát. Bất gặp ánh mắt của anh, ông lắc đầu như ngầm bảo hãy cứ ngồi yên không sẽ lại ngã. Nhưng một người không chịu, anh ta đứng dậy và lao về phía người đàn bà hái cỏ ở góc chủ đò, giật lấy cái liềm trong bó cỏ, sấn sổ chỉ tay về người kia rồi lao tới, quyết ăn thua đủ với đối phương.

Chiếc đò rung lên không ngừng. Mọi người sợ hãi định đứng dậy và dạt sang một bên để tránh lưỡi liềm, trong khi người thanh niên nọ vẫn ngồi im. Chủ đò hét lên bảo mọi người ngồi xuống, không thì đò lật, chết cả lũ. Và nhanh như cắt, ông giật mạnh mái chèo từ dưới nước lên, kết hợp với cái chân đá vào thân chèo khiến cho nó vung lên không trung và quật trúng người đàn ông nọ khiến anh ta lao đảo rồi rơi xuống nước.

Mấy người đàn bà sợ hãi, bảo kéo lên không thì anh ta chết. Chủ đò mỉm cười đáp gã đó biết bơi, hấn muốn lên để sống mái tiếp với đối thủ thôi và hấn sẽ tự bơi vào bờ, ông không cần tiền của y nữa. Con đò giờ mới yên bình thực sự, mọi người im lặng chờ vào bến.

Cuộc đời của chúng ta cũng như chuyến đò vậy. bao nhiêu sóng gió xảy ra và thử thách cần chúng ta phải

học để đi tới bến bờ của giải thoát, tĩnh lặng, an lạc. Trên chuyến đò ấy, mình vừa là chủ đò, người lái đò, vừa là khách qua sông. Những người có duyên nợ với ta là những người dạy ta cách ngồi đò để qua sông ra sao, họ cũng đồng thời là những người chỉ cho ta gián tiếp cách chèo đò như thế nào để ta tới được bờ bình an.

Khi là người đi đò, ta phải học cách sống chung, tồn tại với những người như ta trên chuyến đò ấy. Điều này giống như chàng thanh niên kia vậy. Khi anh ta sợ hãi và phản ứng như vậy thì anh không kịp để biết thực hư ra sao, không nhìn thấy được phản ứng của những người còn lại như thế nào. Nếu quả thực chúng là rắn, hẳn mọi người sẽ sợ hãi lắm chứ?! Hẳn nhiên, những ai đã biết đến con đường giải thoát đều hiểu rằng chúng ta có những nỗi sợ hãi. Có những thứ có thể gọi tên và nhìn thấy được như mất tiền bạc, phá sản, nghèo đói, danh tiếng hủy hoại, bệnh tật, cái chết. Cuộc sống đang diễn ra với bao nhiêu cảnh đời ngang trái đến đau lòng. Người thì nghèo khổ tới mức không còn manh áo lành, với tất cả những cùng cực đổ ập tới, kẻ sống trong nhung lụa vương giả; người thì khỏe mạnh, chẳng bệnh tật nào nhiễm nhập, người sống dở chết dở với cái tật quái ác ... Đó chính là những gì bạn có thể học khi bạn ở thế giới này, bạn được 'bạn đường' dạy cũng là từ đây, ở đây. Chàng thanh niên, trong lần thứ hai khi xảy ra xô xát, đã rút ra bài học cho mình, lặng lẽ quan sát và cuối cùng bình yên. Nhưng, cũng có những nỗi sợ hãi ở bên trong, sâu

trong tâm, mà bạn khó có thể diễn tả thành lời. Đó là những cảm giác, cảm xúc về sự tiêu cực nào đó đang diễn ra, mà bạn không thể kiểm soát. Nhưng trên tất cả, tui nghĩ đó là sự mất hi vọng về việc được giải thoát ngay trong hiện tại. Nếu có, người ấy sẽ mất tất cả, sẽ suy sụp trong hiện tại trước khi anh ta có thể nhìn thấy những cái khổ của việc chưa được giải thoát giống như việc người thanh niên sợ hãi quá mà ngã xuống sông trước khi con lươn có thể làm hại anh ta. Nhưng dù thế nào, mỗi người vẫn là những chủ đề của mình, là người quyết định mình có tới được bến bờ kia an toàn không. Những gì ta học được khi ta cũng là người ngồi đò như bao người cần được đúc kết, chiêm nghiệm để ta tích lũy làm vốn sống cho chuyến đò của chính ta. Chuyến đò này mới thực sự khó khăn. Trên đò, ta sẽ phải gặp rất, rất nhiều 'vị khách' khác nhau thuộc đủ thành phần. Họ mang những cái tên mỹ miều như danh tiếng, tài năng, tiền bạc, quyền lực, sắc đẹp ... hoặc những cái tên bình dị như sức khỏe, tình thương ... hay khó hiểu như an lạc, từ bi. Với những vị khách ấy, ta cần cẩn trọng quan sát và đối đãi với họ. Vì, dù do bất cứ lí do nào, mà ta không khéo léo xử trí, cũng có thể làm họ 'tự ái' hoặc bỏ đi, hoặc nổi xung, lao tới sống mái với ta. Trong câu chuyện kể trên, người chủ đò rất tinh táo, ông quan sát mọi hành động của người đi đò và chắc chắn ông nhớ đặc điểm của gã bị ông đánh rớt xuống sông từ những lần trước. Vì vậy, ông chắc chắn rằng hẳn ta không cần phải cứu và có thể bơi vào bờ, ông cũng chẳng cần mấy xu của

hắn nữa, cho dò thêm rồi tung. Khi bạn chịu khó quan sát, học hỏi, bạn cũng như ông lái đò. Có những vị khách 'giàu có', 'danh tiếng', 'quyền lực' với mùi nước hoa sực nức tới thăm, nói với ta những lời đường mật, và hứa với ta những điều tuyệt vời ta sẽ có nếu hợp tác với họ. Có thể, ngay lúc ấy ta sẽ choáng ngợp, sẽ bị thu hút, hấp dẫn. Nhưng nếu tỉnh táo lại, ta sẽ nhận ra mình có thể có được chúng hay không, trong tương lai. Vì thế, hoặc ta nhã nhặn mời họ dùng bữa để rồi họ về, hoặc ta nghiêm túc từ chối ngay lúc ấy và mời họ ra khỏi cửa. Với chủ đò, ông đã không còn lịch sự với gã tải hàng và cho y lộn cổ xuống sông. Do vậy, dù thế nào, là chủ đò ta có quyền quyết định ai sẽ là khách của mình, ai xứng đáng được ngồi cùng ta trên chuyến đò ấy, đi tới bờ bến bình an.

Trước giờ, chèo thuyền đò là một việc khó khăn, nếu không nói là nguy hiểm. Sông nước mênh mông, dễ mất mạng như chơi. Vì thế, biết ngồi đò đã không dễ, chèo thuyền còn khó hơn. Ai sống trong đời cũng cần phải qua con sông của những vướng mắc, đau khổ, để tới bờ của bình yên, tĩnh lặng. Chẳng ai có thể giúp ta qua sông cả. Chỉ có ta mới là người quyết định việc ta có thể tới được bờ bên kia hay không, bởi, mỗi người đều sở hữu một con thuyền và là chủ của chuyến đi ấy.